

Plenum

Torsdag 6.9.2018 kl. 16.02—18.18

5. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av miljöskyddslagen och lagen om animaliska biprodukter

Regeringens proposition RP 95/2018 rd

Remissdebatt

Andre vice talman Tuula Haatainen: Ärende 5 på dagordningen presenteras för remissdebatt. Talmanskonferensen föreslår att ärendet remitteras till miljöutskottet, som jord- och skogsbruksutskottet ska lämna utlåtande till.

Debatt

17.46 **Petri Honkonen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Tässähän meillä on käsittelyssä paljon julkisuudessaakin huomiota aikanaan herättänyt norminpurkuhanke, joka nyt on etenemässä maaliin, eduskunnan käsittelyyn. Tässähän todellakin on tarkoituksena mahdollistaa hevosenlannan käyttö energiantuotannossa entistä helpommin.

Minulla oli mielenkiintoinen tilaisuus keväällä tutustua Järvenpäässä Fortumin CHP-voimalaitokseen, jossa muiden, metsäpohjaisten biopolttoaineiden ohella käytetään muun muassa hevosenlantaa jo nyt tietty määrä energiantuotantoon. He pitivät sitä erittäin hyvänä kokonaistaloudellisena ratkaisuna heidän itsensä ja myöskin hevostilallisten kannalta. Mutta tämä prosessi, millä he saivat tähän luvat, oli todellakin erittäin vaikea ja pitkäallinen, ja nyt tämän mainion norminpurkuesityksen myötä tämän pitäisi helpottua.

Tämä esityshän koskee ennen kaikkea niitä alueita, joilla hevostalous on erittäin laajaa. Tuolla laajalla maaseudulla on tyypillisesti hevostiloja, joilla on myös omaa peltoa ja omaa viljelysmaata, jossa tätä lantaa pystytään lannoitekäytössä hyödyntämään. Mutta esimerkiksi täällä Uudellamaalla ja myös tietyillä alueilla Keski-Suomessa, Jyväskylän ympäristössä, näin esimerkkinä mainittuna, on aika paljon hevostiloja, joilla ei kuitenkaan sitä omaa viljelysmaata ole, ja uskon, että tämä on myöskin hevostalouden kannalta positiivinen esitys. Toivotaan, että sinne tällainen hyvä kiertotalousekosysteemi ja keräilyjärjestelmä syntyy.

Haluan kiinnittää huomiota myös siihen, että tällä esityksellähän mahdollistetaan kaikkien karjaeläinten lannan poltto. Mielestäni kuitenkin tulee lähteä siitä, että karjanlannan käyttö viljelyksessä lannoitteena on ensisijaista, koska sillä pystytään korvaamaan ja vähentämään kemiallisten lannoitteiden, teollisesti valmistettavien lannoitteiden käyttöä. Kuten tiedämme, erilaisten keinotekoisien lannoitteiden valmistuksella on kuitenkin varsin isoja ilmastopäästöjä. Ne kuluttavat luonnonvaroja ja tuottavat tiettyjä päästöjä. Aina kun niitä pystytään mahdollisimman laajasti korvaamaan karjanlannalla, pystytään näitä päästöjä ja tätä räsistusta ilmastolle välttämään. Haluan sen tähän loppuun todeta, että sen ensisijaisen paikan tulee kuitenkin olla viljelykseen käytettynä lannoitteena.

Punkt i protokollet PR 79/2018 rd

Mutta tämä on hyvä esitys. Kiitos siitä hallitukselle.

17.49 Lea Mäkipää sin: Arvoisa puhemies! Lakiesityksellä laitetaan täytäntöön EU:n sivutuotteita koskevan asetuksen muutos. Komission asetus antaa mahdollisuuden eräisiin polttoa edelleen helpottaviin kansallisiin poikkeuksiin, jotka nyt toimeenpannaan muuttamalla ympäristönsuojelulakia ja eläimistä saatavista sivutuotteista annettua lakia.

Esityksen mukaan tuotantoeläinten lantaa voidaan käyttää polttoaineena pienissä, korkeintaan 50 megawatin lämpölaitoksissa. Eli hevosen ja muunkin karjan lannan käyttö polttoaineena sallitaan. Käytännössä asia koskee vain hevosenlantaa, koska sen kuivikkeena käytetään yleensä sahanpurua, eli valtaosa lannan määrästä on puuta. Karjanlantaa kyetään hyödyntämään paremmin lannoitteena.

Hevosenlantaa syntyy noin 500 000—700 000 tonnia vuodessa. Raaka-aineena hevosenlanta sisältää erittäin paljon energiaa, jonka voi puristaa käyttöä varten pelleteiksi tai briketeiksi. Yhden hevosen päivässä tuottama lanta kuivikkeen kanssa vastaa energialtaan noin kolmea polttoöljylittraa. Lainsäädäntömuutosten jälkeen polttoon arvioidaan ohjautuvan aluksi noin 100 000 tonnia hevosenlantaa vuodessa. Poltto tuo talleille yhden uuden vaihtoehdon lantahuollon järjestämiseen. Suomessa on runsaasti lannanpolttoon soveltuvia kattiloita, ja lannanpolton helpottaminen parantaa energiaomavaraisuutta erityisesti niillä alueilla, joilla on hevoskeskittymiä. Niitä on suurten raviratojen lähialueilla.

Suomessa on arviolta noin 70 000 hevosta. Keskimäärin neljän viiden hevosen lannalla voisi laskennallisesti lämmittää omakotitalon ympärivuotisesti. Suomessa on kuntia ja asuinalueita, kuten Orimattila ja Ypäjä, jotka voisivat olla energiaomavaraisia hevosenlannasta. Mikkelin ammattikorkeakoulun tutkimuksen mukaan Etelä-Savon hevosenlantamäärä lämmittäisi lähes 700 omakotitaloa. Loput joudutaan edelleen käyttämään pääasiassa maanparannusaineena tai lannoitteena, kuten nykyllä lainsäädäntö edellyttää.

Hevosenlannan energiakäytön selvittäminen ehdittiin kirjata Juha Sipilän hallituksen ohjelmaan jo hallitusneuvotteluiden alkumetreillä. Nyt tavoite on toteutumassa, kun ympäristöministeriö sekä maa- ja metsätalousministeriö ovat valmistelleet aiheesta tuoreen kansallisen lakiehdotuksen, jota nyt käsittelemme. Kannatan tätä hallituksen esitystä lämpimästi.

17.53 Timo Heinonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Itse nostin hevosenlannan energiakäytön polttamalla esille eduskunnassa ensimmäisen kerran reilu kymmenen vuotta sitten, eli aika pitkältä taipaleelta on ollut kyse tämän työn parissa. Ja kun tietää, miten paljon energiaa sinä aikana on hukattu, niin ei voi kuin ihmetellä sitä, että tässä ei aiemmin ole saatu päätöstä. Nyt hallitus on lopulta antanut meille esityksen lannanpolton helpottamiseksi, eli hevosenlannan polttoon ei enää jatkossa tarvita jätteenpolttolupaa korkeintaan 50 megawatin energiantuotantoyksiköissä — aika monta kottikärryllistä on siis näiden kymmenen vuoden aikana ehtinyt mennä energiaa hukkaan.

Onneksi viime hallitusneuvotteluissa saimme sitten asiasta vahvan velvoittavan kirjauksen hallitusohjelmaan, ja normienpurun nimissä homma lähti etenemään, ja nyt tämä esitys on meillä täällä eduskunnan käsittelyssä. Polttaminen pienissä ja keskisuurissa alle 50 megawatin yksiköissä katsotaan jatkossa siis jätteenpolton sijaan energiantuotannoksi, ja kymmenen vuoden työ tuottaa näin toivottua tulosta. Ympäristöministeriö ja maa- ja metsätalousministeriö tekivät tarvittavat muutokset ympäristönsuojelulakiin ja eläimistä saa-

Punkt i protokollet PR 79/2018 rd

tavista sivutuotteista annettuun lakiin, ja nämä on nyt saatu eduskunnan käsittelyyn, ja lainsäädäntö on tarkoitus saada voimaan tämän hallituskauden aikana.

Nyt laki sallii siis hevosten mutta myös muiden tuotantoeläinten lannan polttamisen energiakäytössä. Polttoon ei siis tarvita enää jätteenpolttolupaa, ja niin kuin edellä kuulin, Suomessa on tällä hetkellä hevosia noin 70 000 ja näiden päivittäinen lanta vastaa siis yli 210 000:ta litraa polttoöljyä, ja päälle tulee vielä noin 15 000 ponin tarpeet — eli aika isosta energiamäärästä on kyse. Tästä laskien siis jo 4—5 hevosella lämmitetään omakotitalo. Ja tämän lain myötä pystytään lantaa hyödyntämään paremmin myös isoissa hevoskeskittymissä, kuten Ypäjällä ja Orimattilassa, ja olen varma, että yhteisiä polttolaitoksia syntyy muuallekin. Esimerkiksi Vermon alueesta voisi hyvinkin ajatella, että tulevaisuudessa lantaa poltettaisiin tällaisessa paikassa.

Aikaisemmin lainsäädäntö on siis sallinut lannanpolton ainoastaan suurissa jätteenpolttolaitoksissa. Nyt poltto katsotaan jätteenpolton sijaan energiantuotannoksi ja ympäristönsuojelulaissa säädetään muun muassa lisähelpotuksia lannanpolttoon koskien polttolämpötilavaatimuksia ja päästöraja-arvojen määrittämistä.

Hevosenantaa tulee Suomessa vuosittain siis jopa tuollainen 700 000 tonnia. Monella hevosetilalla lannan jälleenkäsittelyyn on kulunut enemmän rahaa kuin hevosten rehuihin, ja nyt voidaan kääntää tämä positiivisella tavalla ympäri. Tästä noin 700 000 tonnista arvioidaan tämän lainsäädäntömuutoksen myötä jatkossa menevän energiahyötykäyttöön noin 100 000 tonnia. Tässä edellä puhuttiin siitä, että jatkossakin valtaosa käytetään varmasti peltoihin, ja se on totta, mutta niin kuin edustaja Mäkipää edellä toi esille, niin aika monella tallilla edelleen käytetään kutterinpurua kuivikkeena, ja silloin itse asiassa ei lannan levittäminen peltoon ole järkevää ja sitä ei haluta ottaa vastaan, sillä tuo kutterinpuru palaessaan vie enempi energiaa kuin siitä peltoon jäisi, eli näin ollen monelle tilalle tuo lanta on ollut lähes ongelmajätettä.

Täällä myös keskustelussa esille nousi Fortum, joka on tehnyt työtä myös hevosvoiman parissa eli lannanpolton parissa, mutta on syytä muistaa, että se poltto tapahtuu siis jätteenpolttolaitoksissa, mikä on ollut tähänkin asti mahdollista. Nyt jatkossa päästään polttamaan siis pienemmissä laitoksissa — tämä mahdollistetaan lähes tallikohtaisesti. Esimerkiksi Ruotsista löytyy hyviä esimerkkejä niin sanotuista kuutiopolttimista, joilla voidaan aika pieniäkin määriä sitten polttaa tämän kevennetyn lainsäädännön myötä.

Tämä on ollut ihmeellinen asia, että Suomessa tämä ei ole ennen onnistunut. Kaikki aiemmat maa- ja metsätalousministerit ja ympäristöministerit ovat menneet EU-direktiivin taakse ja sanoneet, että EU-direktiivi ei tätä mahdollista, mutta se ei ole pitänyt paikkaansa. Ruotsissa, Tanskassa, Hollannissa, Saksassa — monessa muussa maassa — on jo näiden kymmenen vuoden ajan hevosenantaa hyötykäytetty polttamalla, ja nyt olen iloinen, että ministeri Kimmo Tiilikaisen johdolla tämä pitkäaikainen työ saadaan päätökseen ja voin kääntää seuraavan tehtävän tuolta esille.

17.59 Hanna Halmeenpää vihr: Arvoisa puhemies! On toki varsin ilahduttavaa, että näin saamme hevoset ja ponitkin mukaan kiertotalouteen ja ilmastonmuutoksen torjuntatoimiin ainakin sikäli mikäli tuo lannan poltosta saatava energiamäärä todella, ja toivottavasti, korvaa fossiilisen öljyn polttoa. Tämä lakiesitys on varsin ongelmaton ja kannatettava.

Lisähuomiona tähän keskusteluun toisin sen, että karjatalouden ja muun eläintenpidon lantaa hevoset pois lukien on todella tarpeen käyttää peltojen lannoitukseen. Toivoisin itse kuitenkin, että sekin käyttö jalostuisi niin, että käyttäisimme tuon muun lannan ensin bio-

Punkt i protokollet PR 79/2018 rd

kaasulaitoksissa ja sitten sitä rejektiä, jossa ravinteet ovat sellaisessa muodossa, että ne kasvillisuuteen parhaiten sitoutuvat ja vähiten vesistöihin huuhtoutuvat, käytettäisiin pelloilla. Siinä meillä vielä tehtävää riittää.

17.59 Antti Kaikkonen kesk: Puhemies! Tämä on itsellekin tuttu aihe. Avustaja laitto viestin, että minä olen vuonna 2012 tehnyt ensimmäisen kerran kirjallisen kysymyksen tästä aiheesta, ja olen senkin jälkeen eri tavoin pitänyt asiaa esillä. Tämä ei tietysti koko kansaa kosketa mutta hevosalaa kuitenkin, ja on hienoa, että tässä päästään viimeinkin eteenpäin. Pitkäjänteinen työ voi tuottaa tulosta, ja EU-politiikkaan voi vaikuttaa.

On varmaan niin, että kaikkea lantaa ei kannata polttaa vaan lannoite- ja muu käyttö on monessa kohtaa järkevämpää, mutta on se kuitenkin tärkeä ja hyvä asia hevosalalle, että myös tämä energiakäyttö on mahdollista. Tätä on paljon toivottu, ja tämä on hyvin maalais- tai kaupunkilaisjärkeen sopiva ratkaisu, ja uskon, että moni hevostalli-ihminen ja hevosihminen tästä kyllä kiittää.

Sarjassa pieniä suuria asioita. Tästä on syytä iloisesti hirtahtaa.

18.01 Jari Myllykoski vas: Arvoisa rouva puhemies! Hirnutaan yhdessä. Toki voisi ilkurisesti sanoa — toivotaan, että tämä nyt ei ole sitä, että kansanedustajat käyttävät epäsovivaa ja halveksivaa kieltä — että tämä hallitus ei pelkästään puhu vaan myös polttaa sitä.

Tämä on sinällään hyvä hanke, koska maatalouden osalta on hirveän tärkeitä, että se, mitä hevonen syö, jo itsessään... Toivoisin, että tässä keskustelussa ruvettaisiin käyttämään kuivike-sanaa eikä puhuttaisi lannasta. Se on väärä termi. Se ei ole lantaa, vaan se on joko turvetta, olkea tai purua, joka sitten kootaan. Silloin me saisimme kansan keskuudessa vähän ehkä ymmärrettävämmän muodon tälle ajatukselle, mitä hallitus on nyt ajanut.

Olisi tärkeää, että nyt tämä hallitus tätä asiaa edistäessään voisi miettiä, onko isoja mahdollisuuksia siihen, että kompostoidaan ja siitä otetaan biokaasuna se, mikä voisi tulla pelkästään lämpöenergiana poltettaessa, jolloin sitten voidaan välttyä hiilidioksidipäästöiltä. Tämä olisi se seuraava askel. Olen ollut jo viime eduskuntakaudella kannattamassa sitä, että me voimme tehdä tämän järjestelyn. — Nyt kiipeäinkin tuonne pönttöön. [Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle]

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: 3 minuuttia saa paikalta puhua.

Ei riitä!

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Olkaa hyvä, pöntöstä jatketaan.

Kiitoksia. — Näen tämän kyllä tarpeellisena, ja tämä on nyt semmoista maalaisjärkeä, mitä tässä hallituksessa on osaltaan kyllä tuotu esille. On hyvä, että asiasta keskustellaan ja siitä on erilaisia näkemyksiä, mutta nyt sitten polttamisen sijasta tosiaankin toivoisin, että tämä hallitus voisi vielä pohtia sitä, että jospa järjestelmää voitaisiin tuoda sinne uusiutuvan energian puolelle vielä enemmän, niin että me tekisimme siitä mädättämisen kautta kaasua ja käyttäisimme sitten maanparannusaineena sitä lopputuotetta.

Täällä edustaja Heinonen omassa puheenvuorossaan asiantuntevasti kertoi siitä energiahyödyistä, joka menetetään, jos käytetään kutterinpurua taikka purua ja viedään se peltoon, ja hän varmasti tarkoitti sitä, että puru palaessaan imee maanparannukseen ja kasvun voi-

Punkt i protokollet PR 79/2018 rd

maan olevan energian. Ei ole kysymys niin kuin energiasta sinällään vaan siitä, että puru polttaa itsessään niin paljon, kun siellä on näitä öljypohjaisia ainesosia, kun se mätänee, ja se syö sen hevosenlannasta tulevan kasvuvoiman, ja se ei todellakaan edesauta sitä kasvua.

Mutta kun me nyt olemme tämän hallitusohjelman tiimoilta keskustelemassa siitä, onko turve uudistuvaa vai ei — vaikka niissä talleissa, missä minulla on ollut hevoskontakteja, käytetään nimenomaan turvetta — on hyvä keskustella siitä, että mitä me sen jatkon kanssa teemme, poltetaanko vai kehitetäänkö edelleen biopolttoaineiden osalta kaasuntuotantoon sopivia ratkaisuja. Tässä on haaste sitten tulevalle ja varmasti tällekin hallitukselle, toivottavasti.

Asia on sinällään hyvä. Ollaan otettu härkää sarvista kiinni. Me tiedämme jo nyt, että meillä olisi jopa jäteöljylle mahdollisia ratkaisuja hiukkaspäästöjen ja niiden arvojen suhteen, paljonko hiilidioksidia tulee ilmaan — meillä olisi maatiloille tuoda ratkaisuja, jotka helpottavat tätä ahdinkoa, mutta tätä ei ole toteutettu. Tiedän, että valtiovarainvaliokunnan puheenjohtaja Timo Kalli on jo aiemmin kirjallisella kysymyksellään lähestynyt sitä, että miksi emme voi käyttää maatiloilla näitä ympäristöystävällisiä polttolaitoksia, jotka täyttävät Suomessa nyt valtion omistuksessa olevan jätteenkäsittelylaitoksen mukaiset kriteerit.

Oikeastaan nyt kun tässä on mahdollisuus, kysynkin keskustan eduskuntaryhmän puheenjohtajalta: onko niin, että uskaltaisimme olla maatalouden asialla siten, että tässäkin asiassa voisimme lähtökohtaisesti pureutua siihen, että mikä on maatiloille kannattavaa siltä osin, että ne joudutaan viemään sinne Riihimäelle, kun ne voitaisiin hyötykäyttää samalla puhtaalla teknologialla kuin siellä Riihimäellä?

18.07 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Tämä hallituksen esitys on erittäin hyvä ja kannatettava, ja edustaja Myllykoski pohdiskeli hyvässä puheenvuorossaan tämän hevosenlannan ongelmallisuutta, miten sitä hyödynnetään sitten sen jälkeen kun se on maanviljelijällä tai hevostallinpitäjällä käsissään sen jälkeen kun hevonen on tehtävänsä tehnyt. Joka tapauksessa tähän astihan ongelma on siinä ollut, että tämä on määritelty ongelmajätteeksi ja näin ollen sitä ei saa polttaa maatiloilla. Ollaksemme rehellisiä, eihän hevosenlanta ole koskaan ollut mikään jäte. Puutarhaa hoitavat ihmiset tietävät, että hevosenlannalla on aina ollut erittäin positiivisia vaikutuksia puutarhanhoidossa tiettyihin kukkalajeihin. Minä en ole floristi. En ymmärrä kukkien kasvatuksesta. Juolavehnan kyllä erotan horsmasta, mutta siihenpä se sitten jääkin. Mutta se tärkeä asia tässä lakiesityksessä on nyt, että päästään ihan maalaisjärjen mukaiseen, arkijärjen mukaiseen ratkaisuun.

Korostan, arvoisa rouva puhemies, että tämä lakiesitys ei koske pelkästään maatiloja. Pitää muistaa, että meillä Suomessa tällä hetkellä koko hevostalouden merkittävä osa perustuu sellaisille hevostiloille, jotka eivät ole maatiloja — hevostalleja, ratsastustalleja, ravitalleja, joilla on hyvin vähän peltoa, jopa ei ollenkaan. Elikkä näin ollen heillehän se on jättimäinen ongelma, mitä tehdä sille hevosesta tulevalle jätteelle, jotta järkevästi saataisiin hyödynnettyä eikä sitä tarvitsisi köijätä jonnekin ongelmajätelaitokseen poltettavaksi. Heillehän tällä on valtava merkitys. Heiltä puuttuu se pelto tai se pelto on hyvin kaukana, ja tässä sitten, kun käytetään sopivia kuivikkeita siellä hevostalleissa — niitähän voi olla kymmeniä isolla tilalla — niin tämä voidaan vaikka pelletoida tai muuten käsitellä ja sen jälkeen polttaa energiaksi.

Se on nimittäin uskomaton määrä energiaa, mitä yksi hevonen vuodessa tuottaa kuivikkeineen päivineen. Ystävälläni on hevostalli ja jos oikein muistan kuusi hevosta siellä,

Punkt i protokollet PR 79/2018 rd

kuuden hevosen tallia pitävä maatila tai yritys — siellä on muutakin yritystoimintaa — ja hän sanoi, että kun hän tekee seuraavan remontin ja kuudelle hevoselle järjestää sen jätteenkäsittelyn niin, että sitten poltetaan ne jätteet, niin heidän koko kiinteistökombinaattinsa pystytään lämmittämään sillä kuuden hevosen tuottamalla jätteellä, lisättynä tietysti siihen sekoitettavalla kutterilla ja turpeella.

Turpe on kuitenkin sellainen aine, joka tässäkin tapauksessa on aivan erinomainen luonnonmateriaali ja ihan varmasti biopohjainen aine, ja se myös uusiutuu. Tiedän, että jotkut siitä nousevat kantapäilleen, kun minä näin sanon, mutta sitä vain vuodessa tulee enemmän Suomeen kuin sitä käytetään, niin silloin minä katson, että se on uusiutuvaa. Tiedän, että nämä sofistit, jotka viisastelevat sanojen kanssa, ovat eri mieltä, mutta tämä on kuitenkin arkirealismia ja biologiaa, ja kai meidän totuuskin on tunnustettava tässä talossa.

Tämän takia pidän hallituksen esitystä erittäin hyvänä. Meidän pitää tässä maassa vihdoin ja viimein päästä sellaiseen menettelyyn, jossa tällaiset arkiset asiat hoidetaan järkevästi mahdollisimman vähällä byrokratialla ja niin, että sekä kansalaiset, kaikki Suomen kansalaiset, hyötyvät että ennen kaikkea ne yrittäjät, jotka näiden ongelmien kanssa painivat.

Lopuksi, arvoisa puhemies, rohkenen ottaa kantaa tuohon turpeeseen vielä, kun siitä oli puhetta. Edustaja Myllykoski erinomaisesti päätti puheensa siihen pohdintaan, että miten tämän turpeen käytön tulevaisuudessa käy, saako sitä käyttää vai eikö saa käyttää. Tällä hetkellä meillä on Suomessa tilanne, että varjeltoon, ettei meillä seuraava talvi olisi armoston pakkastalvi, koska kun metsäteollisuus käy täysillä ja kaikki kuitupuu menee kuiduttavan teollisuuden raaka-aineeksi ja energiapuuta ei ole varastoissakaan, kun sen hinta on ollut tähän asti aivan onneton, niin sehän johtaisi siihen, että me olisimme sen jälkeen aika pitkälti ulkomaisen tuonnin varassa. Turvetta on onneksi jonkun verran varastossa. Tämä seuraava talvi, olkoon se mimmoinen tahansa, opettaa meille, miten energiapolitiikkaa tulee hoitaa.

Tämä pieni hallituksen esitys numero 95 osaltaan hoitaa sitä, hyvin vähän, mutta tämä on erittäin tärkeää, että me otamme vihdoin ja viimein järjen käteen. Yleensähan missä tahansa asiassa — koskee myös meitä poliitikkoja — kun ottaa järjen käteen ja ajattelee, silloin yleensä tulee aika hyvää jälkeä.

18.11 Antti Kaikkonen kesk: Arvoisa puhemies! Edustaja Myllykoskelle: varmaan tuo asia, minkä nostitte puheenne lopussa esille, on semmoinen, mitä kannattaa vakavasti pohdiskella ja tutkia.

Edustaja Hoskonen sanoi, että tämä on pieni asia, ja minäkin sanon, että tämä on pieni asia, mutta on se kuitenkin suuri tämän alan ihmisille. [Hannu Hoskonen: Niille, keihin se sattuu!] Itse asiassa tarkistin tuossa vielä tilastot: Suomessa oli viime vuoden lopussa noin 75 000 rekisteröityä hevosta. Onhan se nyt tietysti melkoinen joukko sekin. Ja eihän tämä ole mikään kuoleva ala, vaan pikemminkin päinvastoin: uusia hevosharrastajia tulee lapsista ja nuorista, ja sitten on, jos oikein muistan lukeneeni, tämmöinen joukko kuin 30—40-vuotiaat naiset, jotka ovat jo lapsena harrastaneet hevosia ja sitten vähän aikuisemmalla iällä siihen uudestaan intoutuvat. Itsekin tunnen, aika läheltäkin, sellaisia ihmisiä. Hevosharrastus on hieno harrastus.

Mutta 75 000 rekisteröityä hevosta, ja hevosalalla toimii noin 3 000 yritystä, joista päätoimisia on yli 40 prosenttia. Ja kun näitä tilastoja tässä tarkastelen, niin 6 000—7 000 henkilötyövuotta, ja kaikkiaan 14 000—15 000 ihmistä Suomessa saa toimeentulonsa tai aina-

Punkt i protokollet PR 79/2018 rd

kin osan toimeentulostaan hevostaloudesta. Kyllä nämä ovat semmoisia numeroita, että kyllä näistä joutaa ja pitää ja on syytä eduskunnassa joku keskustelu käydä, niin kuin tässä nyt on käyty. Ei tämä täysin marginaaliasia ole, ja pienistä puroistahan ne suuretkin virrat kasvavat.

Meidän täytyy täällä eduskunnassa hoitaa pienempiä ja suurempia asioita, ja on hienoa, että nyt tämä alan pitkään toivoma ratkaisu on pöydällä. Toivottavasti tämä asia saadaan sitten jouhevasti ja ripeästi vietyä tästä eduskuntakäsittelystä läpi.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen remitterade ärendet till miljöutskottet, som jord- och skogsbruksutskottet ska lämna utlåtande till.